

Verslag vragenuur 5 december 2007

Aanwezig: J.M. van Keulen (VVD), B.G. de Boer (VVD), Jacq. Wallage (burgemeester), D.H. Vrieling (griffier, voorzitter), W.Th. Meijer (commissiegriffier, notulist)

Mondelinge vragen ex artikel 39 van de VVD betreffende brand Images Poelestraat

Zaterdagochtend 1 december brandde de gekraakte opslagruimte achter bioscoop Images in de Poelestraat uit. De ruimte, die ongeveer twee maanden geleden werd gekraakt, werd, naar de mening van de Officier van justitie, terecht gekraakt omdat het 'pand' meer dan een jaar leeg zou staan. De brandweer constateerde vervolgens dat er geen onveilige situatie was ontstaan en ook Bouw- en Woningtoezicht vond dat er geen bouwtechnische redenen waren om de kraker te verwijderen.

(Van Keulen concludeert dat de volgende passage door de actualiteit is achterhaald: Uit recente berichtgeving in de media is gebleken dat de brandweer slechts kan controleren op brandveiligheid van een kraakpand op basis van de bestemming die op het pand rust. Dat heeft er toe geleid dat deze bewuste kraker mocht wonen in de bezemkast van de bioscoop, die in zijn bestemming als opslagruimte aan alle brandveiligheidseisen voldeed. Dit gegeven heeft gevolgen voor alle gekraakte panden zonder woonbestemming, die door de brandweer als 'veilig' worden bestempeld. De directeur van Images heeft aangegeven diverse malen bij verschillende instanties de onveiligheid van de situatie te hebben aangekaart. De VVD wil in ieder geval inzage in de correspondentie omtrent deze zaak.)

Naar aanleiding hiervan stel ik u de volgende vragen.

1. (Klopt het dat gekraakte panden slechts op brandveiligheid worden beoordeeld op grond van de bestemming die op het pand rust? Zo ja, bent u met ons van mening dat dit buitengewoon onwenselijk is en onveilige situaties veroorzaakt? *Aangezien deze vraag achterhaald is door de actualiteit, wijzigt Van Keulen deze als volgt*) Hoe controleert de brandweer op brandveiligheid? Welke criteria worden daarbij gehanteerd?

Antwoord: In kraaksituaties gaat het allereerst om de verhouding tussen de kraker en de eigenaar. De burgemeester kan in specifieke situaties gebruik maken van een eigen bevoegdheid, bijv. in geval van ernstige verstoring van de openbare orde of als de veiligheid van de kraker, pand en/of de omgeving onvoldoende kunnen worden gegarandeerd. De brandweer moet hem in relatie tot die bevoegdheid adviseren: is de situatie zodanig onveilig dat de burgemeester op grond van die titel kan ingrijpen?

2. Welke bevoegdheden heeft u om in te grijpen bij kraaksituaties die overduidelijk onveilig zijn voor bewoners en omwonenden?

Antwoord: Het college heeft de bevoegdheid om op grond van de woningwet art. 29 een woning onbewoonbaar te verklaren en dan mag er dus niemand in zitten. Verder kan de burgemeester ingrijpen op grond van de noodbevoegdheid uit de gemeentewet als er gevaar is voor de kraker of risico's zijn voor de omgeving. De brandweer moet beoordelen of die risico's er zijn.

3. Bent u het met ons eens dat de gekraakte opslagruimte achter de bioscoop onveilig is gebleken? Zo nee, waarom niet? En zo ja, waarom heeft u niet ingegrepen?

Antwoord: Nee. De brandweer zegt niet: er komt geen brand, maar kijkt alleen of de situatie zodanig onveilig is dat de burgemeester moet ingrijpen, en dat was hier niet het geval. De brandweer heeft gewezen op de aanwezigheid van een tussenwand die ervoor kon zorgen dat een brand niet binnen 20 minuten zou overslaan, en dat bleek ook tijdens de brand. De burgemeester laat de beoordeling verder helemaal aan de brandweer, en niet aan de buurman of iemand anders.

4. Welke maatregelen zijn er genomen naar aanleiding van de waarschuwingen van de directeur? Bent u met ons van mening dat deze maatregelen volstrekt onvoldoende zijn gebleken?

Antwoord: Naar aanleiding van deze waarschuwingen is opnieuw gecontroleerd, en bleek de situatie geen zodanig gevaar te betekenen voor kraker en gebouw dat de burgemeester op grond van de noodverordening kon ingrijpen.

5. Hoe denkt u in de toekomst dergelijke situaties te voorkomen?

Antwoord: Brand kun je niet voorkomen. Brand heeft te maken met gedrag, niet met techniek. Alleen als er sprake is van een brandonveilige situatie kan er worden ingegrepen. Daarvan was naar het oordeel van de brandweer nu geen sprake: de kraker kon er snel uit en er was niet een groot risico voor de omgeving. Ook in de toekomst zal er moeten worden ingeschat, niet of er brand komt, maar of er onaanvaardbare risico's zijn.

6. Wie acht u aansprakelijk voor de ontstane schade?

Antwoord: Hier doet de burgemeester geen uitspraak over. Dit hangt af van het onderzoek van de technische recherche. Als er schadeclaims volgen, is daarvoor een vaste procedure met de verzekeraar van de gemeente.

Tenslotte wil de burgemeester beklemtonen dat Groningen een heel straf beleid hanteert m.b.t. kraaksituaties. De brandweer controleert regelmatig, vaak heel direct op verzoek van de burgemeester. Als de brandweer een gevaarlijke situatie voor kraker of omgeving constateert, grijpt de burgemeester in. Soms zijn er ook andere redenen om in te grijpen, bijv. geluidsoverlast. De burgemeester weet de krakers te vinden. Maar hij handelt wel op basis van objectief controleerbare adviezen. In dit geval beschikte hij niet over zo'n advies.

Aanvullende vragen:

1. Hoe kan de burgemeester volhouden dat de situatie veilig was, terwijl er een brand is uitgebroken? Stel dat het niet overdag maar 's nachts was gebeurd?

Antwoord: Wij stellen niet dat het veilig was, maar dat de brandweer niet een zodanig onveilige situatie aantrof dat de burgemeester van zijn noodbevoegdheid gebruik moest maken.

2. De burgemeester heeft een eigenstandige bevoegdheid in dezen. Hij kan een eigen afweging maken. Waarom heeft hij dat hier niet gedaan? Had hij toch niet eerder kunnen en moeten ingrijpen?

Antwoord: De burgemeester moet een besluit nemen dat als het wordt aangevochten ook stand houdt voor de rechter. Dat doet hij op basis van een technisch advies van de brandweer. De burgemeester treedt daar niet in en zou het onverstandig vinden als raadsleden de brandweer zouden gaan voorschrijven hoe ze dat zouden moeten beoordelen.

3. Moeten we met elkaar niet minder naïef zijn? We moeten niet aanvaarden dat iemand in een slecht geïsoleerd huis woont, zonder elektriciteit en gasaansluiting, zodat hij zich op een andere wijze zal proberen te verwarmen.

Antwoord: Met deze stelling wordt miskend dat de vraag of de kraker daar kan blijven een zaak is tussen de eigenaar en de kraker. De gemeente als zodanig heeft daar geen rol in. De burgemeester heeft wel een mogelijkheid, maar die is in juridisch opzicht heel beperkt: hij kan geen individuen uit een pand halen anders dan op grond van een zeer stevige onderbouwing.